

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА ПРОМИСЛОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ТА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ  
КАФЕДРА АПТЕЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE  
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY  
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL TECHNOLOGY OF MEDICINES AND COSMETICS  
DEPARTMENT OF DRUG TECHNOLOGY



Матеріали  
V міжнародної науково-практичної конференції  
Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ  
У ГАЛУЗІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

FUNDAMENTAL AND APPLIED RESEARCH IN THE  
FIELD OF PHARMACEUTICAL TECHNOLOGY

23 жовтня 2025 р.  
October 23, 2025  
Харків, Україна  
Kharkiv, Ukraine

## АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ ПРОТИДІАБЕТИЧНОГО ЗБОРУ

*Марченко М.В., Василюк С.О.*

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

**Вступ.** Цукровий діабет (ЦД), зокрема тип 2, є однією з найгостріших проблем глобальної охорони здоров'я. За даними Міжнародної діабетичної федерації (IDF), кількість хворих на діабет у світі перевищила 530 мільйонів осіб і продовжує стрімко зростати, набуваючи характеру неінфекційної епідемії. Основним патогенетичним ланками ЦД 2-го типу є інсулінорезистентність та порушення секреції інсуліну, що призводить до хронічної гіперглікемії. Незважаючи на наявність високоефективних синтетичних антидіабетичних препаратів, пошук нових засобів, зокрема рослинного походження, залишається надзвичайно актуальним. Фітотерапія пропонує потенційно ефективні, комплексні та часто більш безпечні підходи до контролю рівня глюкози в крові, що може використовуватися як для профілактики, так і в якості допоміжної терапії.

**Мета та завдання дослідження.** Метою даного огляду є аналіз актуальних наукових даних щодо ефективності лікарських рослин у контролі цукрового діабету та обґрунтування доцільності розробки нового протидіабетичного збору на їх основі.

**Матеріали та методи.** Проведено пошуковий аналіз наукових публікацій у базах даних PubMed, Google Scholar, Scopus та ScienceDirect.

**Результати дослідження.** Сучасні дослідження підтверджують ефективність широкого спектру лікарських рослин у регуляції глікемії. А саме: Підвищення чутливості до інсуліну: гарбуз (*Cucurbita pepo*), женьшень (*Panax ginseng*) та крокія гірська (*Coccinia indica*). Стимуляція секреції інсуліну: Рослини, багаті на сполуки, подібні до сульфанілсечовини, такі як галега лікарська (*Galega officinalis*). Інгібування вуглеводних ферментів: Екстракти ожини (*Vaccinium myrtillus*), ромашки (*Matricaria chamomilla*) та шовковиці (*Morus alba*). Антиоксидантна та протизапальна дія: Рослини, багаті на поліфеноли та флавоноїди (цинамон -*Cinnamomum verum*-, куркума -*Curcuma longa*-, зелений чай -*Camellia sinensis*). Синергізм між різними рослинними компонентами дозволяє одночасно впливати на кілька патогенетичних механізмів діабету, що підвищує загальну ефективність та дозволяє знизити дозу окремих компонентів.

**Висновки.** Актуальність розробки нового протидіабетичного збору є вкрай високою. Це обумовлено стрімким зростанням захворюваності на ЦД 2-го типу, соціально-економічним тягарем хвороби та поширеним бажанням пацієнтів використовувати природні методи лікування, а комплексний підхід, який буде реалізований у формі збору, є найбільш перспективним.

Отже, розробка раціональної композиції, що поєднує рослини з доведеною антигіперглікемічною, інсуліносенсибілізуючою, антиоксидантною та органопротекторною дією, дозволить створити ефективний засіб для допоміжної терапії та профілактики цукрового діабету.